

DECIZIE

28 iunie 2012

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Muruianu
Tamara Chișca-Doneva

examinînd în ședință publică recursul declarat de către Popovici Eugen,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Popovici Eugen
împotriva Întreprinderii Mixte „47th Parallel”, intervenient accesoriu Agenția de Stat
pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova cu privire la apărarea dreptului
de titular al desenelor și modelelor industriale, recunoașterea încălcării prin utilizarea
ilegală a desenului industrial care aparține titularului de drept exclusiv, recuperarea
prejudiciului material și moral,

împotriva hotărîrii Curtii de Apel Chișinău din 21 octombrie 2011, prin care
acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a ț ă:

La 19 aprilie 2011, Popovici Eugen a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Întreprinderii Mixte „47th Parallel”, intervenient accesoriu Agenția de Stat
pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova cu privire la apărarea dreptului
de titular al desenelor și modelelor industriale, recunoașterea încălcării prin utilizarea
ilegală a desenului industrial care aparține titularului de drept exclusiv, recuperarea
prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că în baza Certificatului nr. 1255,
înregistrat la 17 decembrie 2010, cu data de depozit din 02 decembrie 2009, dînsul a
fost declarat unicul Titular de drept asupra obiectului de proprietate intelectuală - Foi
pentru amplasarea publicității pe versoul foii imprimare și copiate.

Susține că la data de 23 decembrie 2010 - 23 ianuarie 2011, s-a constatat, că în
revistele de publicitate publicate de către Supermarket Nr. 1 a utilizat desenul/modelul
industrial nr.35 care îi aparține de drept la promovarea produselor alimentare.

Indică reclamantul că, această utilizare a desenului industrial nu a fost una
aprobată de către titularul exclusiv de drept, nici măcar folosit un marcaj de avertizare
(litera D) prevăzut de art.24 din Legea cu privire la protecția desenelor și modelelor
industriale nr. 1.61 -XVI din 12 iulie 2007.

Menționează că atenționarea prealabilă a intimatului privind soluționarea pe cale
amiabilă a prezentei situații a eșuat.

Mai indică reclamantul, că desenul /modelul industrial nr.35 beneficiază de protecția juridică, și susceptibilitatea Legii nr. 161, inclusiv de protecția oferita de art. 12 alin.(1) din Legea cu privire la protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI din 12 iulie 2007, care specifică că protecția conferită desenului sau modelului industrial se extinde asupra oricărui desen/model industrial care nu produce utilizatorului avizat o impresie globală diferită.

În temeiul art. 1607 Cod civil și art. 20 al Legii cu privire la protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI din 12 iulie 2007 consideră că utilizarea ilegală a desenelor industriale a dus la obținerea beneficiilor de către pîrît în mod nedrept, fapt ce determină necesitatea recuperării prejudiciilor create titularului de drept exclusiv precum și a cheltuielilor judiciare.

Cere reclamantul recunoașterea încălcării prin utilizarea ilegală a desenului industrial care aparține titularului de drept exclusiv în baza certificatului nr.1255, înregistrat la 17 decembrie 2010, cu data de depozit din 02 decembrie 2009, recuperarea prejudiciului material și moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul dezbaterilor judiciare, reclamantul și-a concretizat cerințele solicitînd suplimentar încasarea prejudiciului material în sumă de 120 000 euro și a prejudiciului moral în sumă de 100 000 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2011, acțiunea a fost respinsă.

La 22 decembrie 2011, Popovici Eugen a declarat recurs împotriva hotărîrii primei instanțe, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri cu privire la admiterea acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărîrea primei instanțe, considerînd concluziile primei instanțe, expuse în hotărîre, sînt în contradicție cu circumstanțele pricinii, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și a fost interpretată eronat legea.

Consideră că prima instanță a interpretat eronat prevederile Legii nr.161/2007 cu privire la protecția desenelor și modelelor industriale și nu a ținut cont de argumentele expuse în cererea de chemare în judecată, în cererea de concretizare a cerințelor, precum și completarea a cerințelor ca urmare a referinței prezentate de reprezentantul Agenției de Stat pentru Proprietatea Intelectuală.

Sușține că în corespundere cu normele juridice din domeniu: Desenul/ modelul industrial nr. 35 beneficiază de protecția juridică și susceptibilitatea Legii nr.161, inclusiv de protecția oferită de art. 12 alin.(1) din Legea cu privire la protecția desenelor și modelelor industriale, care specifică că protecția conferită desenului sau modelului industrial se extinde asupra oricărui desen/model industrial care nu produce utilizatorului avizat o impresie globală diferită.

Mai indică că modelul nr. 35 este un desen recunoscut în temeiul art. 3 al Legii nr. 161, fapt confirmat prin înregistrarea acestuia de către unicul organ competent în acest domeniu din Republica Moldova - Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova.

Consideră neîntemeiate argumentele intimatului, susținute de prima instanță cu referire la faptul că desenul său este asemănător cu cel utilizat de către intimat, dar nu identic, datorită fragmentării paginii publicitare nu înseamnă altceva decît utilizarea

desenului deținut de către el și mai ilegală prin schimonosirea și înglobarea acestuia în pagina publicitară, fapt care nu înlătură existența desenului protejat.

Afirmă că nici o normă juridică în acest domeniu, nu prevede aprecierea desenelor ca fiind identice sau după un criteriu/mod anume de identificare, ci Legea nr. 161, prevede că aprecierea se efectuează după impresia globală care se are asupra desenului.

În conformitate cu art. 402 al. (1) CPC, recursul se declară în termen de 20 zile de la data comunicării hotărârii motivate, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 30 al. (1) al Legii contenciosului administrativ, hotărârea instanței de contencios administrativ asupra acțiunii judecate în fond poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile de la data pronunțării sau de la data comunicării hotărârii integrale, în cazul în care acțiunea este judecată în lipsa părții.

Din materialele cauzei rezultă că Popovici Eugen a primit hotărârea motivată a Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2011 la data de 09 decembrie 2011, din care considerente, recursul se consideră depus în termen.

Recurentul, Popovici Eugen și reprezentantul – Mihailov Veronica, în ședința instanței de recurs, au susținut recursul, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Reprezentantul intimatului ÎM „47th Parallel” – Gulchina Nadejda, în ședința instanței de recurs, a solicitat respingerea recursului și menținerea hotărârii primei instanță.

Reprezentantul Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova – Sibov Liviu, în ședința instanței de recurs a lăsat examinarea cererii de recurs la discreția instanței, considerînd că este de competența doar a instanței de recurs aprecierea legalității hotărârii primei instanțe, confirmînd că procedura de înregistrarea a DMI nr.1255 a derulat în strictă conformitate cu legislația în vigoare.

Audiind părțile, studiind materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi cu privire la admiterea parțială a acțiunii din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 417 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să dea o nouă hotărâre fără a restitui pricina spre rejudecare, anulând hotărârea primei instanțe dacă nu este necesar să verifice suplimentar dovezile prezentate în instanța de recurs și dacă circumstanțele pricinii au fost stabilite de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat.

Din materialele dosarului rezultă că la data de 02 decembrie 2009, de către solicitantul Popovici Eugen, bd. Cuza-Vodă nr. 1.2, ap.5, MD - 2060, mun. Chișinău, Republica Moldova, la Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova au fost depuse spre înregistrare 99 de desene și modele industriale cu titlul „Publicitate pe versoul foii imprimate și copiate”.

În urma examinării materialelor cererii s-a stabilit că doar 78 de desene și modele industriale pot beneficia de protecție. Astfel, după publicarea cererii în Buletinul Oficial de Proprietate Intelectuală nr. 04/2010, luînd în considerație că nici o persoană terță nu a contestat înregistrarea desenului/modelului industrial menționat, la

data de 23 septembrie 2010 Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova a emis hotărârea privind înregistrarea în parte a desenelor și modelelor industriale și eliberarea certificatului de înregistrare nr. 1255 cu titlul „Foi pentru amplasarea publicității pe versoul foii imprimate și copiate” pe numele reclamantului Popovici Eugen.

De altfel, în baza Certificatului nr. 1255, înregistrat la 17 decembrie 2010, cu data de depozit din 02 decembrie 2009, Popovici Eugen a fost declarat unicul Titular de drept asupra obiectului de proprietate intelectuală /Foi pentru amplasarea publicității pe versoul foii imprimate și copiate/.

Înaintând prezenta acțiune împotriva ÎM „47th Parallel”, Popovici Eugen a solicitat recunoașterea încălcării prin utilizarea ilegală a desenului industrial care aparține titularului de drept exclusiv în baza certificatului nr.1255, înregistrat la 17 decembrie 2010, cu data de depozit din 02 decembrie 2009, recuperarea prejudiciului material în mărime de 120000 euro și a prejudiciului moral în sumă de 100000 lei, cât și încasarea cheltuielilor de judecată.

La judecare acțiunii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii, în acest sens referindu-se la prevederile art. 6 alin.(1), art. 8 alin.(1), art. 12 și art. 20 alin. (1) al Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI din 12 iulie 2007, menționând că desenul utilizat de către compania „47th Parallel” SRL nu este identic cu cel înregistrat de recurent, ci doar se aseamănă și nu poate fi considerat identic celui înregistrat de către Eugen Popovici și nu constituie o încălcare a drepturilor recurentului.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră, însă, că concluzia instanței în sensul expus este una greșită și emisă cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, prin desen sau model industrial, în conformitate cu art. 3 al Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI din 12 iulie 2007, se înțelege aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a lui, rezultat în special din caracteristicile liniilor, conturilor, culorilor, formei, texturii și/sau ale materialelor și/sau ale ornamentației produsului în sine.

Prin urmare, se constată că în corespundere cu norma citată, desenul/modelul industrial nr.35 beneficiază de protecția juridică și susceptibilitatea Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI din 12 iulie 2007, inclusiv și de protecția oferită de art. 12 alin. (1) din Legea citată, care specifică că protecția conferită desenului sau modelului industrial se extinde asupra oricărui desen/model industrial care nu produce utilizatorului avizat o impresie globală diferită. Or, modelul nr. 35 este un desen recunoscut în temeiul art. 3 al Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale, fapt confirmat prin înregistrarea acestuia de către organul competent - Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova.

Potrivit art. 20 alin.(1) al Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale, desenul sau modelul industrial înregistrat conferă titularului dreptul exclusiv de a-l utiliza și de a interzice oricărui terț utilizarea sa fără acordul titularului. Prin utilizare se înțelege în special fabricarea, includerea într-o ofertă, introducerea pe piață, importul, exportul sau utilizarea propriu-zisă a unui produs în care a fost integrat ori căruia i s-a aplicat desenul sau modelul industrial în cauză, precum și depozitarea produsului respectiv în scopurile menționate anterior.

Corespunzător, se va considera încălcare a drepturilor exclusive ce reies dintr-un desen sau model industrial, cazul în care un alt desen sau model industrial, sau produs în sine, reprezintă o copie, sau produce o senzație de copie a desenului/modelului industrial înregistrat.

Raportând la caz dispozițiile enunțate, instanța de recurs constată că intimatul ÎM „47th Parallel” SRL, nu a cerut acordul recurentului în utilizarea desenului nr.35 și l-a utilizat redându-l în totalitate pentru promovarea produselor comerciale. Or, faptul că intimatul a cunoscut despre dreptul exclusiv a recurentului asupra desenului/modelului industrial nr.35 se confirmă prin înregistrarea acestuia la data de în Buletinul Oficial de Proprietate Industrială sub nr.4/2010.

Astfel, art. 6 al Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale, direct indică că, poate fi protejat în calitate de desen sau de model industrial aspectul exterior al unui produs sau al unei părți a acestuia, rezultat în special din caracteristicile liniilor, conturilor, culorilor, formei, texturii și/sau ale materialelor și/sau ale ornamentației produsului în sine. Se asigură protecție pentru desenul sau modelul industrial numai dacă acesta este nou și are un caracter individual.

Iar, în sensul art. 7 alin.(1) din Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale, se consideră că un desen sau un model industrial este nou dacă nici un desen sau model industrial identic nu a fost făcut public. Desenele sau modelele industriale sînt considerate identice în sensul aplicării alin.(1) dacă elementele lor caracteristice diferă între ele numai în detalii nesemnificative.

Sub acest aspect, instanța de recurs consideră drept neîntemeiate argumentele reprezentantului ÎM „47th Parallel”, reținute și de prima instanță precum că desenul recurentului este asemănător cu cel utilizat de către intimat dar nu identic, deoarece nici o normă juridică, nu prevede aprecierea desenelor ca fiind identice sau după un criteriu/mod de identificare a identității, și doar prevederile Legii cu privire la protecția desenelor și modelelor industriale, care direct indică că aprecierea se efectuează după impresia globală care se are asupra desenului.

Aici în sensul art. 3, 12 alin. (1) și prin prisma art. 20 alin. (2) al aceleiași legi, se va considera încălcarea a drepturilor exclusive ce reiese dintr-un desen sau model industrial cazul în care un alt desen sau model industrial sau produs în sine reprezintă o copie sau produce o senzație de copie a desenului înregistrat oficial, or, odată cu înregistrarea Certificatului nr.1255 pe numele lui Popovici Eugen, s-a stabilit că acesta este unicul titular de drept asupra desenului/model industrial nr.35, respective beneficiază de protecția prin prisma prevederilor Legii cu privire la protecția desenelor și modelelor industriale.

Totodată, instanța de recurs găsește drept neîntemeiate pretențiile acțiunii cu privire la recuperarea prejudiciului material, or, recurentul solicitînd încasarea sumei fixe, ca alternativă prejudiciului cauzat și referindu-se în acest sens la prevederile art. 68 alin.(1) lit.b) din Legea privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI din 12 iulie 2007, care expres indică că, la cererea părții lezate, pîrîtul care a încălcat drepturile asupra desenului sau modelului industrial cu bună-știință sau avînd motive rezonabile de a ști acest lucru va repara titularului de drepturi pagubele pe care acesta le-a suportat în mod real din cauza încălcării drepturilor sale. La stabilirea despăgubirilor: poate fi fixă, ca alternativă, o sumă unică pe baza unor elemente cum ar fi, cel puțin, valoarea royalty sau încasările care ar fi fost datorate în cazul în care

pîrîtul ar fi cerut autorizația de a utiliza desenul sau modelul industrial respectiv, nu a prezentat instanței în sensul art. 118 CPC, probe incontestabile și pertinente în vederea confirmării valorii royalty.

Însă, instanța de recurs, în sensul art. 1422 alin. (1) Cod civil și prin prisma prevederilor art. 68 al Legii privind protecția desenelor și modelelor industriale nr. 161-XVI din 12 iulie 2007, cinsideră întemeiate pretențiile recurentului în vederea recuperării prejudiciului moral, or , din sensul normelor citate rezultă că, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Potrivit art. 25 alin.(4), mărimea prejudiciului moral se stabilește de instanța de contencios administrativ, independent de prejudiciul material, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate, de gradul de vinovăție a pîrîtului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, luîndu-se în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Cu referire la prevederile normei enunțate și reieșind din specificul acțiunii, instanța de recurs constată că pretențiile acțiunii cu privire la repararea prejudiciului moral, se justifică prin încălcarea intenționată și evidentă a dreptului de autor al recurentului asupra desenului disputat și utilizarea ilegală de către intimatul ÎM „47th Parallel” a desenului/modelului industrial nr.35 care aparține recurentului de drept la promovarea produselor alimentare.

Conform art. 1423 Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Prin urmare, ținînd cont de gravitatea încălcării prevederilor legislației în vigoare de către intimatul ÎM „47th Parallel” - utilizarea ilegală a desenului/modelului industrial nr.35 care aparține recurentului de drept la promovarea produselor alimentare, fapt prin care a fost lezat drepturile ultimului recunoscute de Lege, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră quantumul prejudiciului moral solicitat de recurent în mărime de 100000 lei exagerat și consideră echitabil și rezonabil de a încasa în beneficiul acestuia 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

Față de cele ce preced și reieșind din faptul că circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, și nu este necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Popovici Eugen, de a casa hotărârea primei instanțe de a casa hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă hotărâre, prin care a admite parțial acțiunea, cu încasarea de la ÎM „47th Parallel” în beneficiul lui Popovici Eugen a sumei de 2 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, în rest a respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată.

În conformitate cu art. 417 alin. (1) lit. a) și art. 419 CPC, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se casează integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 21 octombrie 2011 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Popovici Eugen împotriva Întreprinderii Mixte „47th Parallel”, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova cu privire la apărarea dreptului de titular al desenelor și modelelor industriale, recunoașterea încălcării prin utilizarea ilegală a desenului industrial care aparține titularului de drept exclusiv, recuperarea prejudiciului material și moral și se emite o nouă hotărâre prin care:

Se admite parțial acțiunea lui Popovici Eugen împotriva Întreprinderii Mixte „47th Parallel”, intervenient accesoriu Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală a Republicii Moldova cu privire la apărarea dreptului de titular al desenelor și modelelor industriale, recunoașterea încălcării prin utilizarea ilegală a desenului industrial care aparține titularului de drept exclusiv, recuperarea prejudiciului material și moral.

Se încasează de la Întreprinderea Mixtă „47th Parallel” în beneficiul lui Popovici Eugeniu, 2000 (două mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest acțiunea lui Popovici Eugen se respinge.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Muruianu

Tamara Chișca-Doneva